

Làm duyên với cửa chùa

Tuệ sỹ Tô Đông Pha là một vị quan có tài đức, lại có hồn thơ kỳ tuyệt, cuộc đời của ông có nhiều thăng trầm, biếm trích, Tuệ Sỹ thông hiểu triết lý nhà Phật giải lý tánh không, ông thâm giao với nhiều vị thiền sư như Nhữ Châu Sư Vân Am chùa Động Sơn, Thông thiền sư chùa Thọ Thánh, Hải Nam Sư Trùng Biện, Sư Khế Trung, Sư Hải Nguyệt v.v... thường qua lại trao đổi tâm đắc.

Sư Phật Ấn Liễu Nguyên hiệu Giác Lão, lúc Đông Pha biếm trích ở Hoàng Châu, thì sư trụ ở chùa Qui Tông – Lô Sơn. Hoàng Châu và Qui Tông đối ngạn, nên ông và sư thường hay qua lại giao thiệp, trao đổi làm thơ, đi ngoạn cảnh. Sau sư dời sang ở chùa Kim Sơn. Một hôm Tuệ Sỹ đến thăm vào lúc Sư đang giảng kinh cho Tăng chúng trong chùa, chúng Tăng đều đứng hai hàng để nghe, ông đến sư nói: “Nơi đây không có giường ghế, cư sĩ đến, biết ngồi đâu bây giờ” ông bảo “Vậy thì mượn đỡ tứ đại của Phật Ấn làm giường ngồi” sư Phật Ấn nói “Sơn Tăng này có một câu hỏi, nếu thí chủ đáp được, sẽ theo lời cho mượn thân tứ đại này làm giường ngồi, nếu không xin để lại sợi ngọc đá làm vật trấn sơn môn” ngọc đá là giải dây buộc ngang lưng của bậc thượng lưu thời đó, được đem ra đánh cuộc, để làm bửu vật trấn giữ cửa chùa.

Ông liền cởi ngay giải dây đặt lên bàn. Sư hỏi: “Tứ đại giai không, ngũ uẩn phi hữu, cư sĩ muốn ngồi vào đâu?” Ông ngẫm nghĩ, chưa kịp trả lời, thì sư đã gọi gập thị giả mang sợi đá đi cất, để làm vật trấn sơn môn. Tuệ Sỹ làm ngay bài thơ tặng

Bệnh cốt nan kham ngọc đá vi

Độn căn nhưng lạc tiễn phong ki

Dục giáo khát thực ca cơ viện

Cố dữ sơn vân cựu nạp y.

Xương gầy giải ngọc buộc sao vô?

Hồ đồ thấp trí chịu thua cơ.

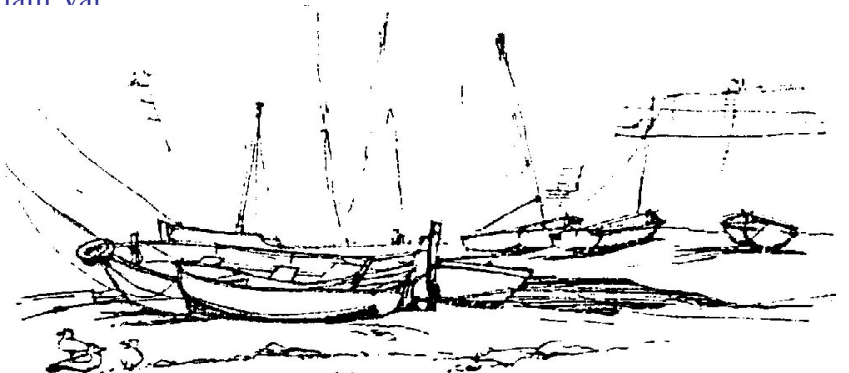
Những mong kiếm chúc trò con hát;

Nay để làm duyên với cửa chùa.

Câu chuyện trên trở thành một giai thoại rất thịnh hành mà người ta truyền tụng là “Ngọc đá trấn sơn môn” đến nay đã đi vào lịch sử.

Trích trong Những Phương Trời Viễn Mộng.

Nhà xuất bản An Tiêm Paris 2001.

Hương Đạo

2005